

Tisková zpráva STEM/MARK, kontakt: Radek Pileček, pilecek@stemmark.cz, tel.: 734 832 682

V Praze, 6. května 2024

Nejznámějšími lídry do eurovoleb jsou Nerudová a Zaorálek, skokanem měsíce dubna Turek

Přestože volby do Evropského parlamentu již téměř klepou na dveře, zájem o ně příliš neroste. Dle výzkumu agentury STEM/MARK by se jich nyní zúčastnilo 37 % Čechů. Častěji by k volebním urnám přišli muži, VŠ vzdělaní a důchodci. Nejznámějšími lídry zůstávají Danuše Nerudová a Lubomír Zaorálek, skokanem měsíce dubna se v tomto ohledu stal Filip Turek.

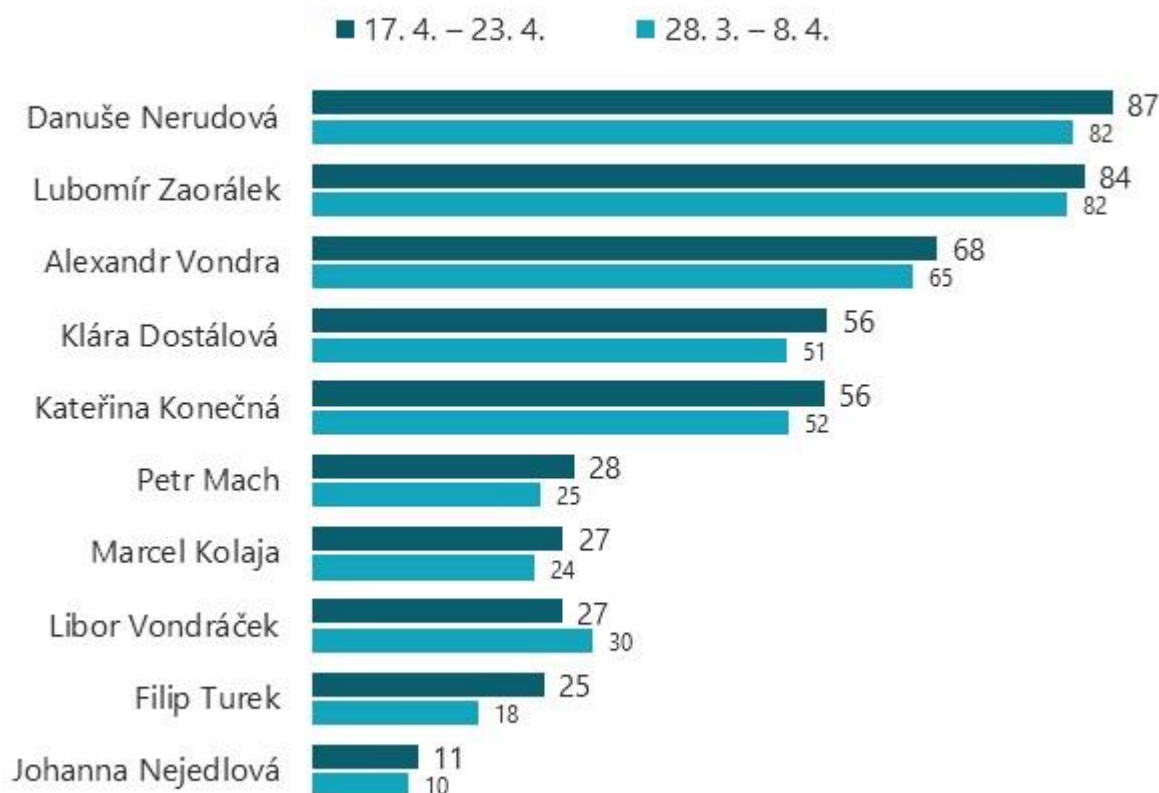
V rámci kandidujících subjektů, jejichž volební preference by dle aktuálního průzkumu překročily 1,5 % (viz metodická poznámka na konci tiskové zprávy), dominují na pozicích nejznámějších lídrů Danuše Nerudová (kterou zná 87 % dotázaných) a Lubomír Zaorálek (84 %). Třetí místo obsadil Alexandr Vondra z koalice SPOLU (68 %). Shodně po 56 % oslovených pak zná Kláru Dostálovou (ANO) a Kateřinu Konečnou (Stačilo!). Nejméně známou je naopak lídryně Strany zelených Johanna Nejedlová, jejíž jméno je povědomé pouze 11 % Čechů.

Téměř u všech lídrů kandidátek došlo v uplynulých týdnech k mírnému navýšení jejich známosti, v průměru o 3 procentní body. Nejvíce si polepsil Filip Turek (lídr společné kandidátky Přísahy a Motoristů), který se posunul z 18 % na současných 25 %. „Celkový trend samozřejmě souvisí se startem ostré fáze předvolebních kampaní, díky nimž jsou tito čelní kandidáti propagováni. Také již proběhla první televizní debata, které se většina z nich účastnila,“ vysvětluje volební analytik Radek Pileček.

U převážné většiny lídrů kandidátek do eurovoleb platí, že o nich mají větší povědomí vzdělanější a starší lidé. Největší odlišnosti podle věku panují u Alexandra Vondry, kterého zná 7 z 8 seniorů

nad 60 let, ale ve věkové skupině do 30 let jen každý třetí. Opačná je situace u Danuše Nerudové (lídryně Starostů a osobností pro Evropu), kterou zná skoro 90 % dotázaných pod 30 let. „Vysoká známost Danuše Nerudové mezi mladými voliči pravděpodobně pramení z její relativně nedávné prezidentské kandidatury a rovněž z aktivity na sociálních sítích, zejména na Instagramu“ hodnotí Radek Pileček z agentury STEM/MARK.

Graf 1 – Známost lídrů kandidátek jednotlivých uskupení ve volbách do Evropského parlamentu

Odpoovídali všichni respondenti, N=1008 (v předchozí vlně N=1009) [údaje v %; prezentováni pouze lídři uskupení, která by překročila volební zisk 1,5 %]

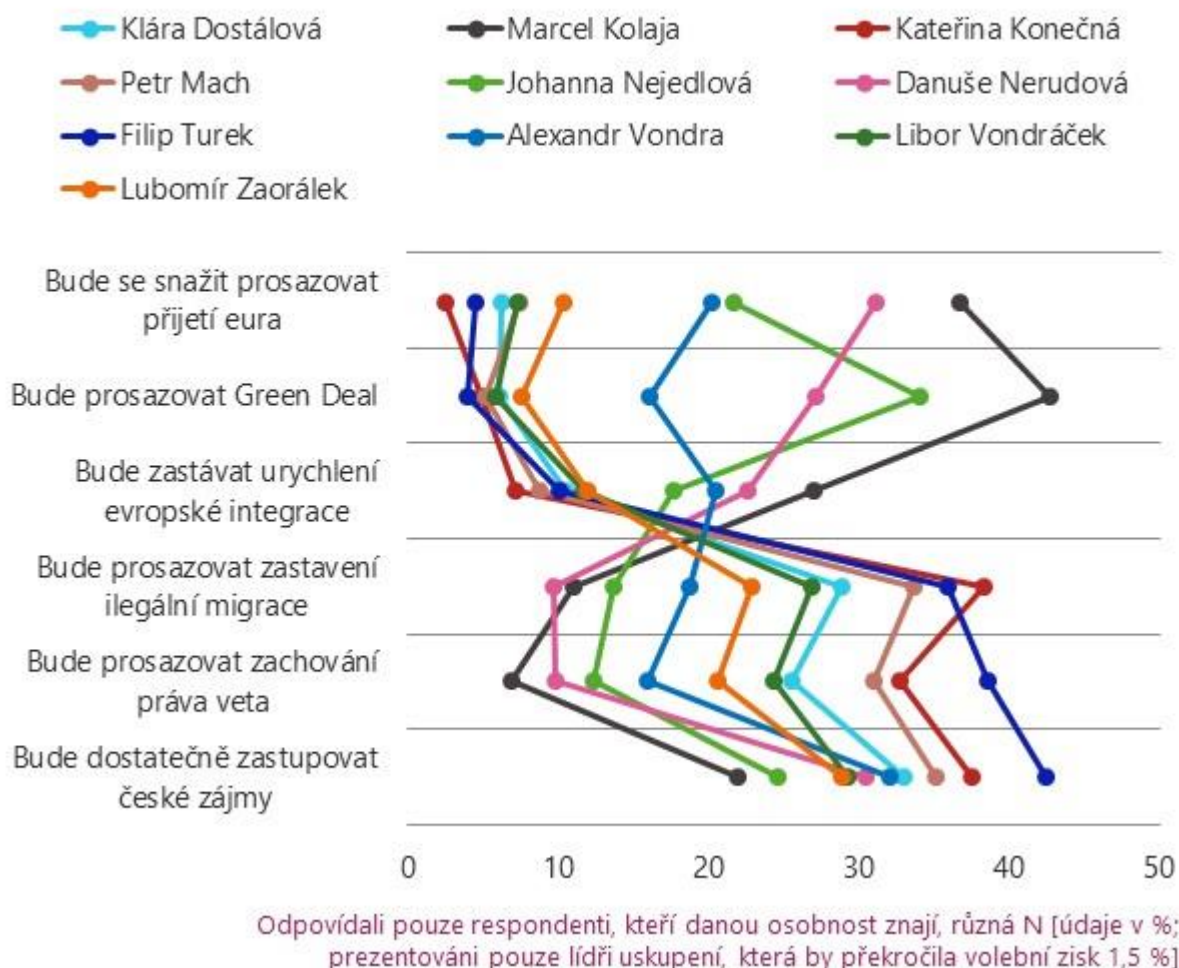
Na relativně nízkých hodnotách se stále drží podíly těch, kdo ví, že jsou příslušné osobnosti lídry či lídryněmi kandidátek do Evropského parlamentu. Podobně jako v minulém průzkumu si u svých voličů nejlépe stojí Konečná – 62 % příznivců Stačilo! je obeznámeno s její pozicí lídryně. Nad 40 % se v tomto ohledu dostali rovněž Zaorálek, Vondra a Turek, naopak pod 30 % zůstávají Kolaja, Dostálová nebo Mach. „U Petra Macha pozorujeme docela paradoxní situaci, jelikož ho mnohem lépe znají voliči Svobodných, které vedl v minulosti, než voliči SPD a Trikolory, za které kandiduje nyní,“ dodává volební analytik Radek Pileček.

Marcel Kolaja je českou veřejností spojován s Green Dealem a přijetím eura, Kateřina Konečná naopak se zastavením ilegální migrace

Respondenti dále posuzovali jednotlivé lídry/lídryně kandidujících uskupení v kontextu toho, co by podle nich v případě zvolení na půdě Evropského parlamentu prosazovali. Za Green Deal by podle dotázaných nejvíce bojoval Marcel Kolaja z Pirátů. O stejném kandidátovi si lidé myslí, že by chtěl

prosadit přijetí eura. U obou těchto témat jsou pozitivní postoje vnímány též u Nerudové a Nejedlové, kdežto na Turka, Macha, Konečnou, Dostálovou a Vondráčka lidé naopak nahlíží jako na zaryté odpůrce eura i Green Dealu. Turka si navíc respondenti spojují s hájením českých zájmů.

Graf 2 – Vnímání lídrů kandidátek očima české veřejnosti

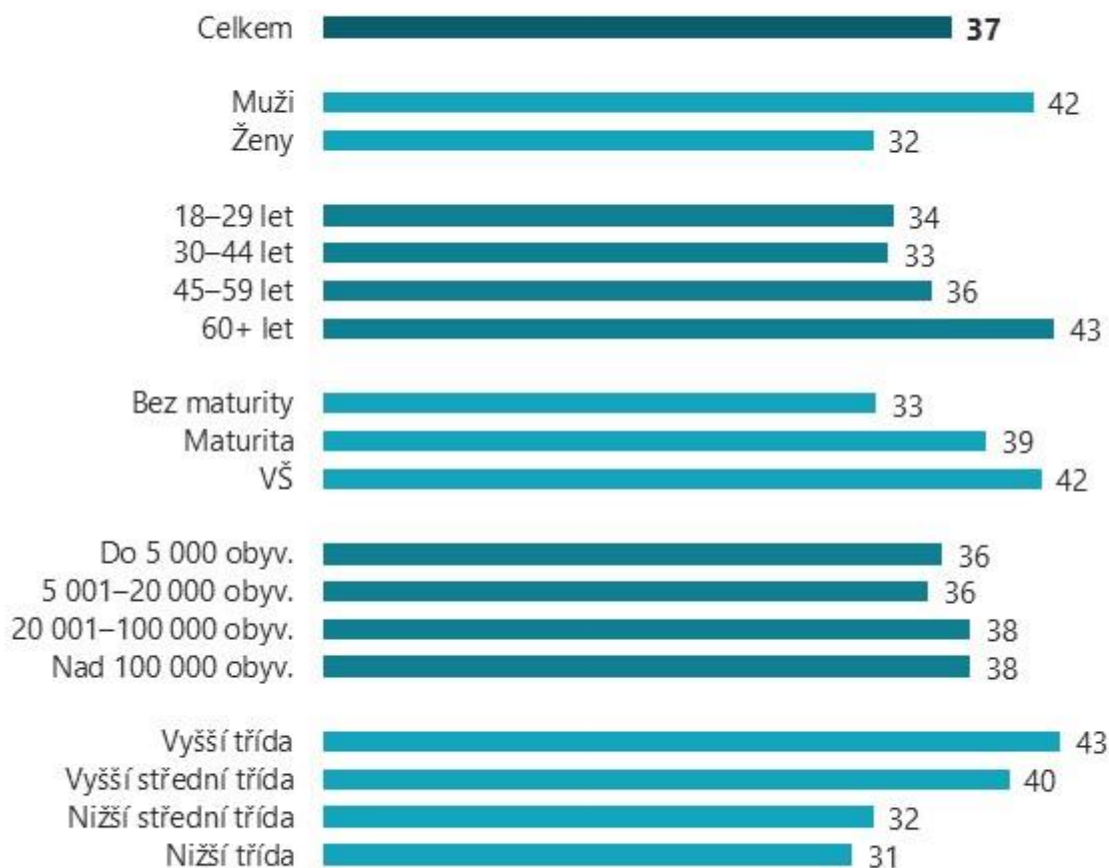
Především Turek, Mach a Konečná jsou očima české veřejnosti vnímáni jako ti, kdo by v Bruselu prosazovali zastavení ilegální migrace nebo zachování práva veta. Alexandr Vondra je v podstatě ve všech ohledech vnímán „průměrně“, jako relativně nevyhraněný. Nad rámec prezentovaných postojů byla dotazována celá řada dalších vnímaných aspektů a vlastností jednotlivých kandidátů. „Čechům mezi lídry kandidátek chybí někdo, koho by označili za experta na bezpečnostní otázky. Bezpečnost přitom stále zůstává nejzásadnějším tématem současné evropské politiky,“ doplňuje Radek Pileček z výzkumné agentury STEM/MARK.

Voleb do Evropského parlamentu by se zúčastnilo 37 % Čechů, o poznání více než před 5 lety

Ve srovnání s průzkumem z přelomu března a dubna došlo k mírnému nárůstu očekávané volební účasti na aktuální hodnotu kolem 37 %. Existují výrazné sociodemografické rozdíly v deklarované volební účasti – zúčastnit se chtějí častěji muži (42 %), VŠ vzdělaní (42 %), senioři nad 60 let (43 %) a také lidé z domácností s lepší životní úrovní. Tyto odlišnosti v podstatě přesně kopírují ostatní typy voleb v Česku. „Mnohdy slýcháme, že elektorát v eurovolbách je specifický, ovšem naše data

tuto skutečnost nepotvrzují. Jediným rozdílem se zdá být trochu vyšší zájem mladých lidí pod 30 let, například ve srovnání s krajskými volbami," komentuje analytik Radek Pileček ze STEM/MARK.

Graf 3 – Odhad účasti ve volbách do Evropského parlamentu 2024 (sociodemografické rozdíly)

Odhad zohledňuje deklarovanou volební účast a jednotlivým možnostem odpovědi přiřazuje váhu tak, aby výpočet co nejpřesněji pasoval na volby v minulosti, N=1008 [údaje v %]

I když se může na první pohled jevit predikovaná volební účast jako velmi nízká, oproti volbám do Evropského parlamentu 2019 by došlo k navýšení o více než 8 procentních bodů. Minule jsme však v tomto ohledu obsadili předposlední příčku (ze všech členských států EU na tom bylo hůře pouze Slovensko s extrémně nízkou 23% účastí). Mezi lidmi, kteří se letos voleb zúčastnit chtějí, již mají 4/5 svého favorita. Zbývá pětina potenciálních voličů zůstává zatím nerozhodnutá.

„Ze zkušeností z minulých let již víme, že nerozhodnutí voliči dokáží s konečnými výsledky oproti prvotním odhadům ještě výrazně zamávat. Je proto potřeba naslouchat jejich potřebám, což platí v evropských volbách možná více než jindy. Je v zájmu kandidujících subjektů, aby potenciální voliče s evropskou problematikou kontinuálně seznamovaly,“ uzavírá sociolog Jan Burianec ze STEM/MARK.

Výzkumu agentury STEM/MARK uskutečněného prostřednictvím kombinace online (na Českém národním panelu) a telefonického dotazování se zúčastnilo 1 008 respondentů reprezentujících českou dospělou populaci proporčně podle pohlaví, věku, dosaženého vzdělání, kraje a velikosti

obce bydliště. Data byla vážena s ohledem na preference v parlamentních volbách 2021. Šetření probíhalo v termínu od 17. do 23. dubna 2024.

Metodická poznámka: Vzhledem k velkému počtu kandidujících subjektů (celkem 30) by nebylo z hlediska sběru dat možné předčítat/nabízet respondentům kompletní seznam politických stran a jejich lídrů. V rámci polouzavřené otázky na volební preference byl předložen výčet těch, které by pravděpodobně překročily volební zisk 1,5 %. Respondent měl možnost uvést libovolné další subjekty. V další části dotazníku byl respondent dotázán, zda zná některé lídry/lídryně kandidátek v eurovolbách. Pokud odpověděl, že ano, byla mu položena otevřená otázka na jména, která se mu vybaví. Žádné jiné jméno se v takto testované znalosti neobjevilo častěji než 10 jmen, která jsou prezentována v rámci tiskové zprávy a u kterých byla navíc zjišťována i navozená znalost a další atributy.

Odkaz: <https://stemmark.cz/nejznamejsimi-lidry-do-eurovoleb-jsou-nerudova-a-zaoralek-skokanem-mesice-dubna-turek/>